

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ชนิด 2 กลุ่ม แบบวัดซ้ำ (Repeated Measures Design: Two Groups) เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการปรับความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่มของผู้สูงอายุที่มีต่อภาวะซึมเศร้าที่อาศัยอยู่ในชุมชนในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2554- 31 มกราคม พ.ศ. 2555 นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายและกราฟ แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ โรคประจำตัว ชนิด และจำนวนยาที่ได้รับต่อวัน ประวัติภาวะซึมเศร้าในครอบครัว และการรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง

ส่วนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ความเพียงพอของรายได้ ประวัติมีโรคประจำตัว และ การรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง

ส่วนที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ โรคประจำตัว ชนิดและจำนวนยาที่ได้รับต่อวัน ประวัติภาวะซึมเศร้าในครอบครัว และการรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n = 30)

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง (n = 15)		กลุ่มควบคุม (n = 15)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	5	33.3	5	33.3
หญิง	10	66.7	10	66.7
อายุ				
60-69 ปี	8	53.33	9	60.0
70-79 ปี	7	46.66	6	40.0
	($\bar{X} = 68.3$; SD = 4.76)		($\bar{X} = 68.9$; SD = 3.06)	
ศาสนา				
พุทธ	15	100.0	15	100.0
สถานภาพสมรส				
โสด	1	6.7	2	13.3
คู่	6	40.0	3	20.0
หม้าย หย่า แยก	8	53.3	10	66.7
อาชีพ				
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	6	40.0	3	20.0
รับจ้าง	5	33.3	6	40.0
เกษตรกร	4	26.7	6	40.0
ระดับการศึกษา				
ไม่ได้รับการศึกษา			1	6.7
ประถมศึกษา	15	100.0	14	93.3
รายได้ (บาท/เดือน)				
<1,000	5	33.3	4	26.7
1,001-2,000	7	46.7	6	40.0
2,001-3,000	3	20.0	5	33.3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง (n = 15)		กลุ่มควบคุม (n = 15)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความพึงพอใจของรายได้				
พอใจและเหลือเก็บ	1	6.7	1	6.7
พอใจและไม่เหลือเก็บ	2	13.3	-	-
ไม่เพียงพอแต่ไม่มีหนี้สิน	7	46.7	10	66.7
ไม่เพียงพอและมีหนี้สิน	5	33.3	4	26.7
ประวัติมีโรคประจำตัว				
ไม่มีโรคประจำตัว	6	40.0	8	53.3
ความดันโลหิตสูง	3	20.0	2	13.3
เบาหวาน	4	26.7	2	13.3
โรคข้อและกระดูก	2	13.3	3	20.0
ประวัติภาวะซึมเศร้าในครอบครัว				
ไม่มีประวัติภาวะซึมเศร้าในครอบครัว	15	100.0	15	100.0
การรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง				
มีภาวะสุขภาพไม่ดี	4	26.7	5	33.3
มีภาวะสุขภาพดีพอใช้	3	20.0	2	13.3
มีภาวะสุขภาพดี	5	33.3	4	26.7
มีภาวะสุขภาพดีมาก	3	20.0	4	26.7

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ย 68.3 ปี เป็นเพศชายร้อยละ 33.3 เป็นเพศหญิงร้อยละ 66.7 ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ สถานภาพส่วนใหญ่ เป็นหม้าย ร้อยละ 53.3 ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพคิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 33.3 ทั้งหมดจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1,001-2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมาคือมีรายได้น้อยกว่า 1000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนใหญ่ไม่เพียงพอแต่ไม่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมาคือไม่เพียงพอและมีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือมีโรคเบาหวาน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ทั้งหมดไม่มีประวัติภาวะซึมเศร้าในครอบครัว ส่วนใหญ่มีภาวะสุขภาพดี คิดเป็นร้อยละ 33.3

รองลงมาคือมีภาวะสุขภาพดีมาก คิดเป็นร้อยละ 20

ส่วนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมมีอายุเฉลี่ย 68.9 ปี เป็นเพศชาย ร้อยละ 33.3 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.7 ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ สถานภาพส่วนใหญ่เป็นหม้าย คิดเป็นร้อยละ 66.7 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 20 ทั้งหมดจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1,001-2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาไม่มีรายได้ในช่วง 2,001-3,000 คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนใหญ่ไม่เพียงพอแต่ไม่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือไม่เพียงพอและมีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 53.3 ทั้งหมดไม่มีประวัติภาวะซึมเศร้าในครอบครัว ส่วนใหญ่มีการรับรู้สุขภาพไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือมีการรับรู้ภาวะสุขภาพดีและสุขภาพดีมากในสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 26.7

ส่วนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ความเพียงพอของรายได้ ประวัติมีโรคประจำตัว และการรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การทดสอบความแตกต่างของลักษณะทั่วไปของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยสถิติ Chi-square แบบ 2 กลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

ลักษณะทั่วไป	X ²	df	p
อายุ	18.00	14	.207
สถานภาพสมรส	1.56	2	.46
อาชีพ	1.49	2	.46
ระดับการศึกษา	1.03	1	.31
รายได้ (บาท/ เดือน)	.69	2	.71
ความเพียงพอของรายได้	2.64	3	.45
ประวัติมีโรคประจำตัว	1.35	3	.71
การรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง	.57	3	.90

* p < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ความเพียงพอของรายได้ ประวัติมีโรคประจำตัว และการรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง ในกลุ่มทดลองและควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน

ตารางที่ 5 คะแนนภาวะซึมเศร้าในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
คนที่	ระยะ	ระยะหลัง	ระยะ	คนที่	ระยะ	ระยะ	ระยะ
	ก่อนการ	การทดลอง	ติดตามผล		ก่อนการ	หลังการ	ติดตาม
	ทดลอง				ทดลอง	ทดลอง	ผล
1	21	17	14	1	20	18	17
2	20	15	10	2	20	17	18
3	30	11	14	3	21	17	19
4	17	15	13	4	18	16	18
5	19	12	12	5	19	17	15
6	20	13	14	6	19	17	18
7	20	10	8	7	20	14	17
8	20	11	9	8	19	18	17
9	20	15	11	9	17	16	17
10	18	10	12	10	20	18	18
11	21	14	12	11	19	22	19
12	21	13	12	12	18	16	16
13	17	11	10	13	19	17	16
14	19	12	13	14	19	18	15
15	20	14	13	15	21	19	18
ค่าเฉลี่ย	19.53	12.87	11.80	ค่าเฉลี่ย	19.27	17.33	17.20
SD	1.30	2.10	1.86	SD	1.10	1.76	1.26

จากตารางที่ 5 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่าง ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลในกลุ่มทดลอง เป็น 19.53 (SD = 1.30), 12.87 (SD = 2.10) และ 11.80 (SD = 1.86) ตามลำดับ ส่วนในกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะซึมเศร้า เป็น 19.27 (SD = 1.10), 17.33 (SD = 1.76) และ 17.20 (SD = 1.26) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง (n = 15)

กลุ่ม	Means	SD	Means difference	T	df	p
กลุ่มทดลอง	19.53	1.302	.267	.606	28	.549
กลุ่มควบคุม	19.27	1.100				

จากตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะซึมเศร้าในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมระยะก่อนการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบอิสระ (Independent t-test) พบว่าคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($t_{28} = .606, p = .549$)

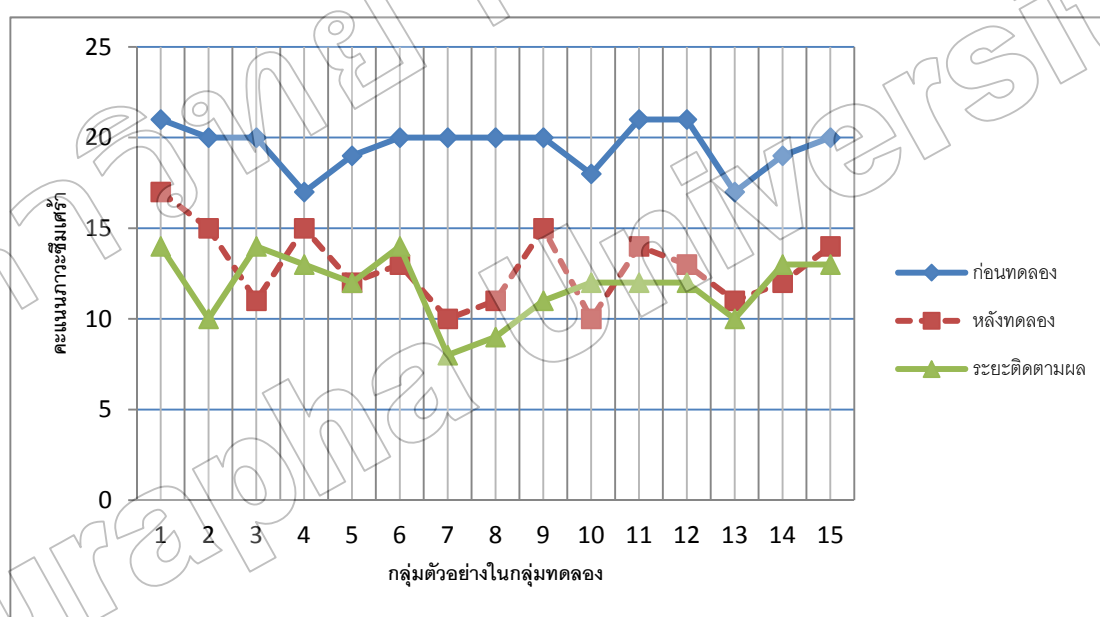
ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่างใน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง (n = 15)

กลุ่ม	ระยะการทดลอง	Means	SD	ระดับภาวะซึมเศร้า
กลุ่มทดลอง	ก่อนการทดลอง	19.53	1.30	เล็กน้อยถึงปานกลาง
	หลังการทดลอง	12.87	2.10	ปกติ
	ติดตามผล	11.80	1.86	ปกติ
กลุ่มควบคุม	ก่อนการทดลอง	19.27	1.10	เล็กน้อยถึงปานกลาง
	หลังการทดลอง	17.33	1.76	เล็กน้อยถึงปานกลาง
	ติดตามผล	17.20	1.26	เล็กน้อยถึงปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่าในระยะก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองที่ได้รับ โปรแกรมการปรับความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าเป็น 19.53

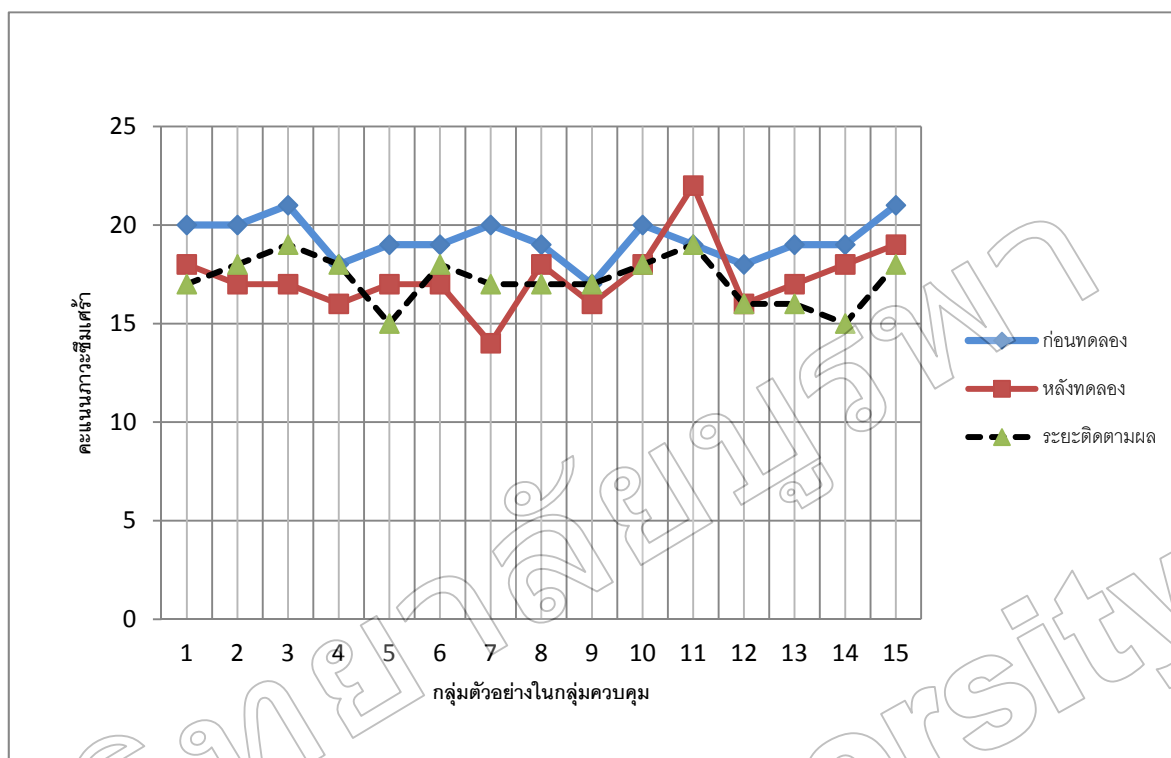
(SD = 1.30) ส่วนกลุ่มควบคุม (ที่ได้รับการดูแลตามปกติ) มีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าเป็น 19.27 (SD = 1.10) ในระยะหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรับความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าเป็น 12.87 (SD = 2.10) ส่วนกลุ่มควบคุม (ที่ได้รับการดูแลตามปกติ) มีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าเป็น 17.33 (SD = 1.76) และในระยะติดตามผลกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรับความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าเป็น 11.80 (SD = 1.86) ส่วนกลุ่มควบคุม (ที่ได้รับวิธีปกติ) มีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าเป็น 17.20 (SD = 1.26)

ผู้วิจัยเสนอรูปแบบของคะแนนภาวะซึมเศร้ารายบุคคลในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือนดังแผนภาพที่ 4 และแผนภาพที่ 5

ภาพที่ 4 คะแนนภาวะซึมเศร้ารายบุคคลในกลุ่มทดลอง ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน

จากภาพที่ 4 พบว่าคะแนนรายบุคคลในกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองมีคะแนนภาวะซึมเศร้าระดับเล็กน้อยถึงปานกลางทั้งหมด 15 ราย ระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที ส่วนใหญ่มีคะแนนภาวะซึมเศร้าอยู่ในระดับปกติจำนวน 14 ราย อีก 1 ราย มีคะแนนภาวะซึมเศร้าอยู่ในระดับเล็กน้อยถึงปานกลาง ในระยะติดตามผล 1 เดือน มีคะแนนภาวะซึมเศร้าอยู่ในระดับปกติทั้งหมด 15 ราย

ภาพที่ 5 คะแนนภาวะซึมเศร้ารายบุคคลในกลุ่มควบคุม ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน

จากภาพที่ 5 พบว่าคะแนนรายบุคคลในกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีคะแนนภาวะซึมเศร้าระดับเล็กน้อยถึงปานกลางทั้งหมด 15 ราย ระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที ส่วนใหญ่คะแนนภาวะซึมเศร้าอยู่ในระดับเล็กน้อยถึงปานกลาง จำนวน 14 ราย และพบว่ามีภาวะซึมเศร้าในระดับรุนแรงจำนวน 1 ราย ในระยะติดตามผล 1 เดือน ยังมีคะแนนภาวะซึมเศร้าระดับเล็กน้อยถึงปานกลางทั้งหมด 15 ราย

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุ

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน ภายในกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อมีการวัดซ้ำภายในกลุ่ม (Repeated Measure ANOVA) แสดงไว้ในตารางที่ 8

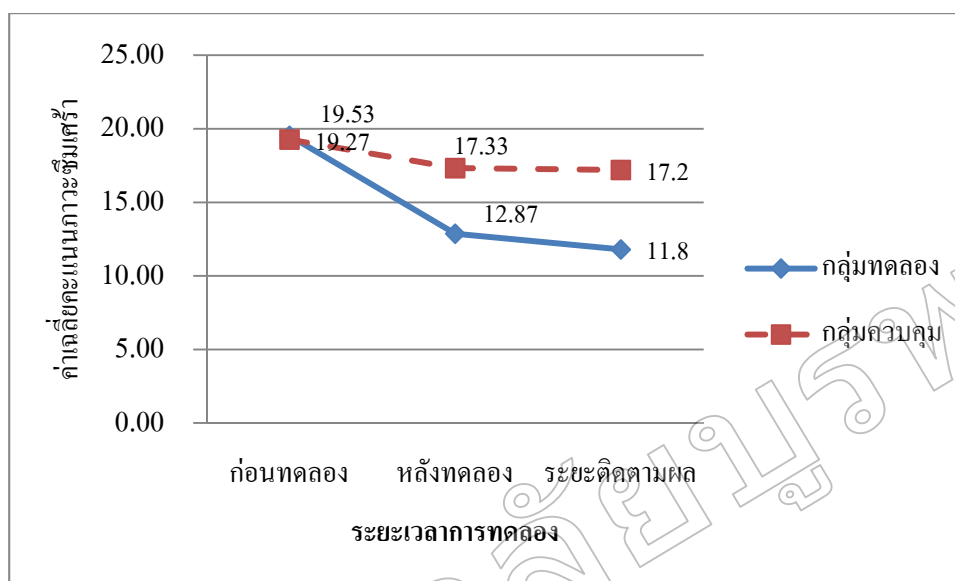
ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

Source of variation	df	SS	MS	F
Between subjects	29	342.00		
Group(G)	1	230.40	230.40	57.81*
SS w/in groups	28	111.60	3.99	
Within subjects	60	672.00		
Interval	2	428.60	214.30	114.37*
I x G	2	138.47	69.23	36.95*
I x Ss w/ in groups	56	104.93	1.87	
Total	89	1,014.00		

$$F_{.05}(1, 28) = 4.20, F_{.05}(2, 56) = 3.16, *p < .05$$

จากตารางที่ 8 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะซึมเศร้าในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและของผู้สูงอายุในกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง ผู้วิจัยจึงนำเสนอรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ โดยการนำเสนอในรูปแบบกราฟ ได้ผลดังแผนภาพที่ 6

ภาพที่ 6 การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง

จากภาพที่ 6 พบว่าในระยะก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 19.53$, $SD = 1.30$) และกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 19.27$, $SD = 1.10$) มีค่าใกล้เคียงกันแต่ในระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีและระยะติดตามผล 1 เดือน มีการเปลี่ยนแปลงของค่าคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าโดยในระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีและระยะติดตามผล 1 เดือน มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้า โดยในระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีในกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้า ($\bar{X} = 12.87$, $SD = 2.10$) ต่ำกว่าในกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 17.33$, $SD = 1.76$) และในระยะติดตามผล 1 เดือน ในกลุ่มทดลองค่าคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้า ($\bar{X} = 11.80$, $SD = 1.86$) ต่ำกว่าในกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 17.20$, $SD = 1.26$) เช่นกันแสดงให้เห็นว่าวิธีการทดลองที่ต่างกันและระยะเวลาของการทดลองนั้นส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้า กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และแสดงให้เห็นว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองมีผลให้ค่าคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้ากลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองลดลง

เนื่องจากพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยจึงมุ่งทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลอง และผลย่อยของระยะเวลาการทดลอง พบผลการทดลอง ดังตารางที่ 9 และตารางที่ 10

ตารางที่ 9 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้น
ทันที และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

Source of Variation	df	SS	MS	F
ก่อนการทดลอง				
Between Group	1	.53	.53	.21
Within Group	84	216.53	2.58	
หลังการทดลอง				
Between Group	1	149.63	149.63	58.05*
Within Group	84	216.53	2.58	
ระยะติดตามผล				
Between Group	1	218.70	218.70	84.84*
Within Group	84	216.53	2.58	

หมายเหตุ $F_{.05}(1, 73) = 3.98$ ปรับค่า df ด้วยวิธีการของ Welch and Satterthwaite (1996 cited in Howel, 2007, p. 459) ได้ค่า $df = 73$, $*p < .05$

จากตารางที่ 9 พบว่า

1. ค่าคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน
2. คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือนแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาการทดลองในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง
เสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

Source of Variation	df	SS	MS	F
กลุ่มทดลอง				
Between Subject	14	68.80		
I	2	526.93	26.47	113.38*
Error	28	65.07	2.32	
Total	44	660.80		
กลุ่มควบคุม				
Between Subject	14	42.80		
I	2	40.13	20.07	2.87
Error	28	195.80	6.99	
Total	44	278.73		

$F_{.05}(2, 28) = 3.34, *p < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า มีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method) ดังตารางที่ 11
2. คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของกลุ่มทดลอง ระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และในระยะติดตามผล 1 เดือนด้วย วิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method)

ระยะเวลา การทดลอง	ค่าเฉลี่ย	SD	ผลต่างของค่าเฉลี่ย		
			ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ติดตามผล
ก่อนทดลอง	19.53	1.30	-	6.67*	7.73*
หลังทดลอง	12.87	2.10	-	-	1.07
ติดตามผล	11.80	1.86	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้า ระยะหลังการทดลอง และในระยะติดตามผล แตกต่างจากระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าในระยะติดตามผลและระยะหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นั่นคือกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการปรับความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าระยะหลังการทดลองและในระยะติดตามผล ต่ำกว่าระยะก่อนการทดลอง และไม่พบความแตกต่างระยะหลังการทดลองและในระยะติดตามผล คือ คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน